

navržena proti státu, stát měl býti označen za povinnou stranu, a předmětem exekuce měl býti majetek státu. Návrh povoliti na základě oněch usnesení exekuci na majetek země České byl právem zamítnut, a téhož úředu musilo se dostati dovolacímu rekursu vymáhající strany.

Čís. 9850.

Projednávatí o žalobě o zaplacení části pohledávky, jež celá převyšuje 20.000 Kč, jest povolán senát. Lhostejno, že nezažalovaná část pohledávky není dosud splatná. Projednával-li o žalobě samosoudce, jest řízení podle § 477 čís. 2 c. ř. s. zmatečným počínajíc prvním ústním jednáním, a jest věc postoupiti senátu, třebaže žalobce v tom směru neučinil návrh. Strany nemohou se dohodnouti na tom, by věc místo senátem byla projednána samosoudcem.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1930, R I 258/30).

Žalující záložna domáhala se na žalovaném zaplacení 6.000 Kč z postoupené jí pohledávky z kupní ceny 20.565 Kč. O žalobě projednával u prvního soudu samosoudce. Námitce věcné nepřislušnosti s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl a žalobu odmítl. D ů v o d y : § 55 j. n. stanoví, že, žádá-li se jen část jistinné pohledávky, jest rozhodnou pro stanovení příslušnosti úhrnná částka jistinné pohledávky ještě nezapravené. V souzeném případě jest tudíž pro určení věcné příslušnosti rozhodným peníz 20.565 Kč Poněvadž peníz ten činí více než 20.000 Kč, patří tato právní rozepře před senát sborového soudu první stolice, podle § 7 a) j. n., nikoliv před samosoudce. Námitka věcné nepřislušnosti není námitkou privilegovanou ve smyslu § 240, třetí odstavec c. ř. s., k níž by z úřadu bylo vždy přihlížeti a není proto samosoudce oprávněn postoupiti věc z úřadu senátu, jsa vázán návrhy stran. V souzeném případě žalující strana nenavrhlá postoupení rozepře senátu, nýbrž trvala na tom, že zažalována jest jen část jistinné pohledávky, dne 30. června 1929 splatná ve výši 6.000 Kč, a tak vlastně trvala na projednání věci samosoudcem. Ježto námitka věcné nepřislušnosti, žalovaným vznesená, jest odůvodněnou, samosoudce prohlásil se věcně nepřislušným k projednání této rozepře a žalobu pro věcnou nepřislušnost odmítl podle návrhu žalované strany. K rekursu žalobkyně zrušil r e k u r s n í s o u d napadené usnesení i s předchozím řízením, počínajíc rokem o ústním jednání dne 19. prosince 1929 jako zmatečné a vrátil věc sborovému soudu první stolice, by ji projednal v řádném obsazení. D ů v o d y : Podle § 7 a) j. n. patří majetkoprávní spory před samosoudce sborového soudu, nečiní-li předmět sporu na penězích nebo na peněžité hodnotě přes 20.000 Kč. Při rozhodování otázky, zda spor patří před samosoudce, či před senát, nejde o otázku příslušnosti soudu, — jako by samosoudce byl novým druhem soudu v poměru k senátu — nýbrž o otázku obsazení soudu, jakž o tom zřejmě svědčí doslov § 60 j. n., který rozeznává mezi příslušností sborového soudu a mezi obsazením soudu a odkazuje při tom na § 7 a)

j. n. Předpisy o obsazení soudu jsou však právem donucovacím, jsou vyňaty z dispozice stran a jich nešetření zakládá zmatečnost podle § 477 čis. 2 c. ř. s., které jest dbáti z úřadu (nebylo tedy třeba návrhu strany, by věc byla přikázána senátu). Podle § 7 a) j. n. jest při zjišťování hodnoty předmětu použití předpisů §§ 54 až 60 j. n., tedy i § 55 j. n. Tento § stanoví ve větě druhé, že, jest-li žalována jen část kapitálové pohledávky, jest pro ocenění předmětu rozhodným celková výše pohledávky. Již ze žaloby jest patrné, že zažalovaný peníz jest jen částí celkové pohledávky přes 20.000 Kč. Tato část nestává se samostatnou pohledávkou ani tím, že jest splatná dříve, než zbytek celkové pohledávky. Jde o jednotný poměr a nemohou jednotlivé položky z něho vyplývající samostatně, nýbrž jen v úhrnném celku býti posuzovány, pokud zakládají věcnou příslušnost pro žalobu a poněvadž podle tohoto svého celku tvoří částku přesahující hranici příslušnosti samosoudce (20.000 Kč), nebyl tento, nýbrž senát sborového soudu k rozhodování sporu příslušným. Soud procesní nebyl tudíž podle zákonných předpisů řádně obsazen, když ve věci jednal a rozhodoval samosoudce. Po rozumu § 477 čis. 2 c. ř. s. ve spojení s § 514 druhý odstavec c. ř. s. stalo se tím napadené usnesení i s předcházejícím řízením zmatečným, ke kterému zmatečností soud rekursní musil přihlížeti z úřadu (§ 471 čis. 7 c. ř. s.). Zmatečností dotčeno jest řízení v prvé stolici teprve od ústního jednání dne 19. prosince 1929, kdežto ostatní předcházející úkony samosoudcovy, zejména nařízení a konání prvního roku, nařízení ústního jednání a žalobní odpověď, sprostředkování doručení atd., předsevzal soudce platně. Bylo tedy zrušiti jen ústní jednání ze dne 19. prosince 1929 a řízení jemu následující, kdežto procesní úkony provedené až do zmíněného ústního jednání zůstávají v platnosti a budou podkladem pro další řízení před senátem, a útraty za ně budou sdíleti osud nákladů sporu podle jeho výsledku. Útraty první stolice bylo v důsledku toho navzájem zrušiti počínajíc od ústního jednání ze dne 19. prosince 1929 (srov. rozh. čis. 4699, 5788, 6044, 774, 1987 sb. n. s., Nowak čis. 879 a Právník 1919 str. 273). Dodati jest, že na zrušení bylo uznáno přes to, že rekursní soud sdílí názor prvního soudu vyslovený v napadeném usnesení, že věc patří před senát, protože samosoudce neměl se hned věcí vůbec zabývati, nýbrž senát, kterému nutno věc k vyřízení z úřadu i bez návrhu stran postoupiti, a poněvadž v otázce posléze uvedené jakož i v otázce útrat zaujato bylo stanovisko nesprávné, k tomu ještě samosoudcem, k tomu vůbec nepřislušným.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu žalovaného.

D ů v o d y:

Rekursní soud posoudil věc v podstatě správně a stačí k vývodům dovolacího rekursu dodati: Žalobkyně již v žalobě výslovně udala, že žalovaný jest povinen z kupní ceny zaplatiti ještě 20.565 Kč splatných částkou 6.000 Kč do 30. června 1929, částkou 6.000 Kč do 31. prosince 1929 a zbytkem do 30. června 1930. Rekursní soud tedy právem uvedl,

že již ze žaloby jest patrné, že zažalovaný peníz (první splátka 6.000 Kč) jest jen částí celkové pohledávky, která činí přes 20.000 Kč. Není tedy pochyby, že při ocenění předmětu sporu jest použití předpisu druhé věty § 55 j. n., a stěžovatel neprávem vytýká, že žalobkyně měla předmět sporu oceniti podle § 56 druhý odstavec j. n. načež by bylo možno postupovati podle § 60 j. n. Stěžovatel má za to, že žaloba měla býti odmítnuta, poněvadž žalobkyně, ač při prvním roku byla žalovaným vznesena námitka věcné příslušnosti, neučinila návrh, by žaloba byla postoupena příslušnému soudu (rozuměj postoupena od samosoudce příslušnému senátu téhož soudu). Nejvyšší soud dovodil však již v několika rozhodnutích (srov. čís. 774, 2203, 2648, 6044, 6305 a 7139 sb. n. s.), že, jednal-li místo senátu samosoudce, nejde o otázku věcné příslušnosti, nýbrž o otázku řádného obsazení soudu a že řízení, počínajíc prvním ústním jednáním, jest stíženo zmatečností podle § 477 čís. 2 c. ř. s. Předpis § 7 a) j. n. jest předpisem velícím a nelze obdobou § 104 j. n. stranám dovoliti, by se výslovně nebo mlčky dohodly na tom, by věc byla místo senátem projednávána samosoudcem.

Čís. 9851.

Řízení o výzvě k návratu do manželského společenství (vládní nařízení ze dne 27. června 1919, čís. 362 sb. z. a n.) jest podle své povahy řízením nesporným. Nelze vyhověti návrhu na zrušení usnesení vyzývajícího k návratu do manželského společenství.

(Rozh. ze dne 25. dubna 1930, R I 275/30).

Usnesením ze dne 6. prosince 1929 vyzval soud první stolice manželku, by se vrátila do společné domácnosti. Návrh manželky, by usnesení ze dne 6. prosince 1929 bylo zrušeno, soud první stolice zamítl. Rekursní soud napadené usnesení potvrdil. Důvody: Budiž zcela ponechána stranou sporná otázka, zda zná řízení v nesporných věcech po právní moci opatření jeho přezkoumání na základě tvrzené zmatečnosti. Rovněž ponechává se stranou otázka, zda-li řízení vyzývací jest řízením nesporným. V každém případě jest jisto, že rekurentka žádá opětné přezkoumání dříve vydaného usnesení, ježto nebyly přezkoumány předpoklady k vydání tohoto usnesení, ježto tedy řízení, jež usnesení předcházelo, bylo vadné, nikoli však zmatečné. Podle zásad nesporného řízení (§ 18 patentu o nesporn. říz.), jakož i sporného řízení (§ 411 c. ř. s.), může nastati takové přezkoumání jen cestou řádných opravných prostředků druhou stolicí. Je-li opravný prostředek vyloučen, odpadá proto takové přezkoumání. Nelze je přivoditi tím, že se navrhne, by první stolice je znovu přezkoumala. Právní řád zná více takových případů, tak zvláště případ, že rozsudek v nepatrných věcech nelze napadati mimo případ zmatečnosti § 477 (čís. 1—7 c. ř. s.), takže i zde první stolice rozhoduje s konečnou platností (vyjma zmíněného případu zmatečnosti).

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.